

Köllő, Miklós-Wesselényi-Garay, Andor:
Material embodiment
(Anyagmegtestesülés)
Citation: Metszet, Vol 13, No 4 (2022), pp 30-35,
<https://doi.org/10.33268/Met.2022.4.4>

Received: 03 June 2022

Accepted: 18 July 2022

Published: 11 August 2022

MACALIK and MOSSFERN ARCHITECT'S
OFFICES, KOLOZSVÁR (CLUJ-NAPOCA),
ROMANIA; ARCHITECTS: ARNOLD
MACALIK

Childhood memories of openness inspired this idea to create a new office space rising from above and beyond an older street facade. Reuse of bricks from the former building found on this site link the new with the past even though the aesthetic is radically different. Perforation of all the buildings surfaces allows light to penetrate without losing a sense of enclosure, creative, strong, yet modest in character.

ANYAG MEGTESTESÜLÉS

MACALIK ARNOLD ÉS A MOSSFERN ÉPÍTÉSZIRODÁJA | KOLOZSVÁR

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Macalik Arnold

FOTÓ | PHOTO
Bujnovszky Tamás

SZERZŐ | AUTHOR
Köllő Miklós,
Wesselényi-Garay Andor

„A világot meghatározta az, hogy apám házában még mínusz harminc fokban is hátra kellett menni a budiba. Ott mindig nyitva volt az ajtó, vagy ha nem, hát a deszkákon beszűrődött a fény. Hallottam, ahogy a szomszéd lova nyerit, láttam, ahogy egy sündisző motoszka... Ez a nyitottságélmény, amelyet gyerekkori megszabadulásaim során átéltem, határozta meg azt, hogy most milyen a viszonyom a világhoz. Én a kis világokat szeretem. Számomra az épületek háta érdekes. Ott az ember nem fészeng” – Macalik Arnold

- 01 Utcakép: a kulisszaként megőrzött eredeti homlokzat mögé L alakkal települ az iroda. Ahol lehetett, a régi ház bontásából származó téglát használták fel, a maradékot leőrölték és a vakolatba keverték
- 02 Belső udvar: a vakolat színét a bontott téglák őrléséből adja. A fa-üveg dobozok érdekessége, hogy míg kívülről rátétként hatnak, addig belülről egy teremtér érzetét nyújtják
- 03 Helyszínrajz. A telepítés(ek) városi palimpszesztként árulkodnak az eltérő korszakok eltérő térhasználati ideáiról

—Macalik Arnold Kiss Zoltánnal alapította meg önálló irodáját Kolozsváron. Nevét a cég – Mossfern (moha és páfrány) – arról a menedékházról kapta, ahol egyik túrázásuk alkalmával megszálltak. Az iroda korábbi helyszíne egy zezugos, osztott terű, hajdani „virágos ház” – kupleráj – volt. Macalik egyik ingatlanfejlesztő barátja hívta fel a figyelmet Kolozsvárra a Bánffy-család egykori tulajdonában álló, eladó épületecskére. A házat megvásárolták, átalakították, az eredeti, földszintes, magastetős épület homlokzatát megőrizték, a belsőt azonban felfelé, két emeletnyit bővítették.

A térszervezés egészen rendkívüli: az oldalhatáron álló belső tűzfalra helyezett egyenes karú lépcső engedi feltárolni az utca világát, miközben az épület mögött nyíló városi tájat is az enteriőrhöz csatolja. A szinteket egyetlen karral feltároló lépcső igazi építészeti promenád. Szerkezete áttört, felfelé pedig csak perforálódik, lehetővé téve, hogy a felső bevilágítón érkező nap a lehető leggazdagabb árnyékhatásokkal súrolja a belső falat, miközben mellette, körötte újabb és újabb térhártyák bomlanak ki, hogy azok végül a kolozsvári tetőtájjra nyitott teraszon keresztül olvadjanak a város terébe.

04

05

A térszervezés és -bővítés rafinériáját jól illusztrálja, hogy míg az udvar irányából konzolos bővítésként jelennek meg a fakesetes panoráma-dobozok, addig belülről egy egységesen felnövelt tér szerves részeként hatnak, eltüntetve a toldalékjellegét.

—Burkolatként az egykori ház bontásából származó téglát használták, a vakolatba pedig a fel nem használt téglák örleményét keverték. Az iroda tetején a Beatles együttes utolsó tetőkonzertjének [1] ötvenedik évfordulóján tartottak egy alkalmi dzsemborit.

A kézműves jelleg az iroda összes részletét áthatja, különösen érdekes a tárgyalóban található, egyedi tervezésű asztal intarziája. „Gyerekkoromban – idézi emlékeit Macalik Arnold – anyám mindig feladatul adta, hogy a port én töröljem le. Voltak csipketerítőink, és alattuk meg nyilván nem törölgettem, csak köröztünk. Anyám persze észrevette, és állhattam neki

08
09

04 Első emeleti terasz.
Ez a részlet tükrözi legpontosabban a szándékot, hogy a belső tereket a lehető legszervezesebben kapcsolják a város teréhez és a természetes fényhez

05 Kisvárosias utcakép

újra, rendesen. Itt az irodában eldöntöttem, lesz egy asztal, amelybe bele lesz rajzolva a csipke, hogy ne legyen gond a törölgetéssel.”

—A részletek és a felületek kézműves jellege magától értetődő természetességgel helyezi a házat arra a diskurzushorizontra, amelyen a tízes évek elején épült magyarországi házak is feltűntek. E diskurzusok alapját természetesen nálunk is az anyag, annak taktilis-morális alapértékei [2] képezték, amelyek jól szervesültek azokhoz a történeti

06

hagyományokhoz, amelyek a szegedi Dóm térrel és Klebelsberg Kunó téglá rokonszenvével kezdődtek [3] és amely a dániai generáció kánonteremtő fellépésével [4] tetőzött be. Ezek a szempontok egészülnek ki Macalik Arnold esetében már-már a transzcendens expresszionizmust idéző gondolatokkal az anyag kapcsán. „Az anyag hatalmát – nyilatkozta egy előadásában Macalik Arnold – Bruegel Gyermekjátékok című képe ábrázolja a legszebben. A képen mindenki párban vagy

06

06 Bejárat. A formák, anyagok, részletek szinte archeológiai megjelenítése, montázszerű kompozíciója keresi a kapcsolatot az idővel, folyamatosan éreztetve, hogy egy meglévő kompozíció továbbépítése, továbbértelmezése is cél

07 A galériát és az emeleti irodateret összekötő lépcső. Felül a bevilágító engedély folyamatosan fénnel súrolni a téglafalat

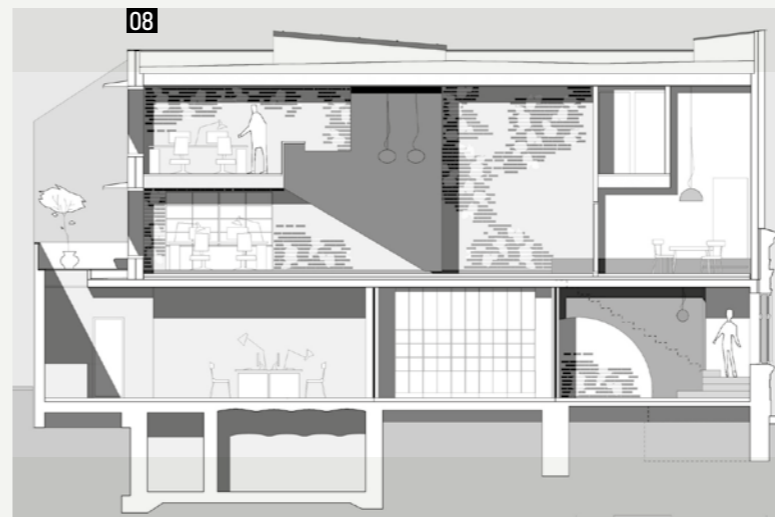
08 Metszet. Az egyenes karú lépcső egyfajta építészeti promenádót hoz létre, amelynek dramaturgiáját a fénnel is tagolt zárt és nyitott terek ritmusa határozza meg

09 Bejárat szint alaprajza. A könyvekbe kerülő helyiségek megvilágítását szolgálják a metszeten is látható, első emeleti hátsó teraszfödémbe szerkesztett üvegfüdém-szakaszok

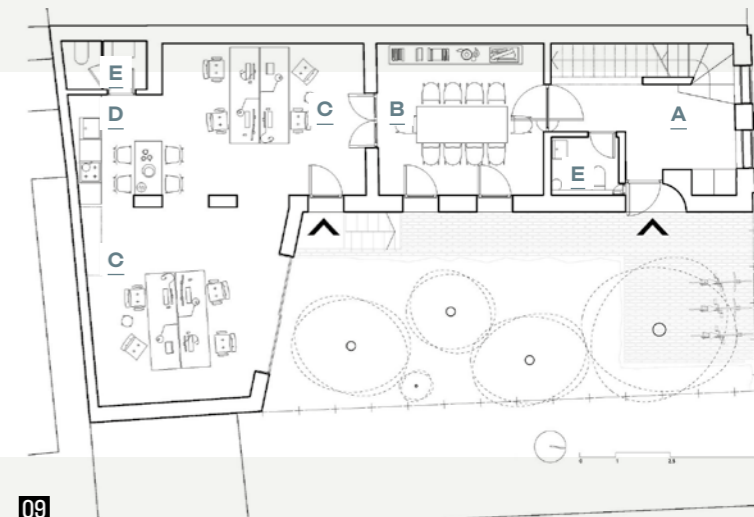

07

A | Előter
B | Tárgyaló
C | Stúdió
D | Konyha
E | Mosdó

08

09

csoportosan játszik. Egyetlen kis kölköt leszámítva: ő fenn, a kép bal sarkában homokozik magányosan. Alagutat fúr, és egyedül van. De még sincs egyedül. Mert miközben fúr, találkozik az egyik alapelemmel, a földdel. Egy lényt érzékel a homokban, és azzal van kettesben. Neki már elég kedvet és bátorságot kölcsönzött a természet ahhoz, hogy meglegyen a világban. Az építész ugyanezt teszi. Én úgy élem az építészetet, hogy az anyagot testesítem meg általa, hogy azzal hozzon biztonságot használója számára. Ha kimegyek a pusztába és találok két habtéglát,

azokat addig dörgölöm egymáshoz, amíg ki nem jön valami kis tökély. A képen a kis kölkök egymaga van. Otthon pedig ott van, ahol az ember a természettől nyer kedvet és bátorságot önmagához.” [5]

—A természeti erőkből táplálkozó, önazonos alkotók auratikus tere az iroda: egyszerre otthon és szelíd manifesztum a világba vetettségről, a magabizó kreativitás gyakran önmérsztő lángjáról.

07

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Johns, Glyn: *Sound Man: A Life Recording Hits with The Rolling Stones, The Who, Led Zeppelin, the Eagles, Eric Clapton, the Faces*, Plume, 2015.
- [2] Ferka, András - Máté, Gábor - Turányi, Gábor (eds): *Tégla - Brick*, Stalker Stúdió, 2002.
- [3] Rácz, Zoltán: *Borsos József, Tiszántúli Református Egyházkerület Gyűjteményei*, 2015.
- [4] Bartha, Tibor: *Szia, madár! A Műegyetem építészmérnöki hallgatóinak odisszeája a második világháborúban*, Koppenhága, 1997.
- [5] Macalik, Arnold: „Haza a mélyben, Kortárs öko-regionalista építészet Romániában” [előadás, 2020-07-29], hozzáférhető: <<https://www.youtube.com/watch?v=IP1viwaWQSY>> [utolsó belépés: 2022-06-01].

MUNKATÁRSÁK: Lázár Csaba, Ioana Bârsan, Szilágyi Bartha József | STATIKA: Virág Jácint | ÉPÜLETGÉPÉSZET ÉS -ELEKTROMOSSÁG: Kiss Kristian